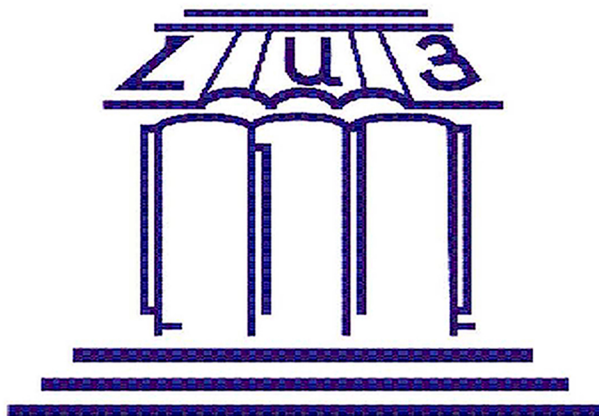

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
նշ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

10757

185

ՅԵ. ԴԱՆՑԻԳ

ՊԻՈՆԵՐՆԵՐԸ

ՅԵՎ

ԳԵՂԶԿՈՒՅԻՆ

БИБЛИОТЕКА
ИНСТИТУТА
ВОСТОКОВЕДЕНИЯ
Академии Наук
СССР

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՆԿՆԵՐԳԱՆ

ՅԿԽՈՐ

Դ-18

ՔԱՅՐԱՐ ՅԵ

ԵՂԺՄԵՂԺՄԵՂԺՄ

ԵՂԺ

ՄԻԴԻՄԵՂԺՄ

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ

№ 183
Ca $\frac{\Delta}{1334}$
3K100
7-18

24 SEP 2006

1 DEC 2009

Պրոֆեսորներ բոլոր յերկրների, միացե՛ք:

Հ. Կ. Կ. Ս. ՅԵ. Կ. ԲԱՆՎՈՐՈՒՀՈՒԳԵՂՋԵՈՒՀՈՒ ԲԱԺԻՆ.

ՅԵ. ԴԱՆՑԻԳ

ИНСТИТУТ
ПОСТРОБЕДЕНИЯ
Академия Неге
СССР

ՊԻՈՆԵՐՆԵՐԸ

ՅԵՎ

ԳԵՂՋԿՈՒՀԻՆ

Հրատարակություն «ԶԱԿԵՆԻԳԱ»

Թ Ի Ֆ Լ Ի Ս

1926

50-11000

28 MAR 2013

ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐԻՆ.

Մեր աշխատավորուհիները, պատգամավորուհիները
շատ քիչ գաղափար ունեն պիոներական շարժման մասին:

Իսկ պատգամավորուհիները և գեղջկուհիներն ամենու-
րիա աշխատանքների ժամանակ գործ են ունենում պիո-
ներների և պիոներական կազմակերպության հետ:

«Պիոներները և գեղջկուհիները» գրքույկը շատ հաս-
կանալի և պարզ լեզվով ծանոթացնում է ընթերցող-
ներին մանկական շարժման հետ, թե ինչպես են կազմա-
կերպված պիոներական կոլեկտիվները, ի՞նչ աջակցու-
թյուն պետք է ցույց տա գեղջկուհի պիոներին գյուղում,
հետո՝ թե ինչպես պիոները գյուղում նոր կենցաղ է մտ-
ցնում:

Թարգմանություն ժամանակ կատարված է աննշան
կրճատումներ և ավելացրված է հետևյալ գլուխը—«ման-
կական շարժումը նոր կենցաղ է մտցնում ընտանիքում»
Սիրոկինի «Բոլոր յերեխաները դեպի պիոներական շար-
քերը» գրքույկից: Կարծում ենք վոր գրքի հեղինակը ներու-
ղամիտ կրկնի սրա համար:

Լ.Ն.Յ.Մ.Ն. Փոլիգրաֆտրեստի 1-ու ստամբա. Փրոս. № 91.

5/XI--26. Յըլ. № 183/1543 լաիդեքա 2500.

21 MAR 2013

ԻՆՉ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ԵՐ ՄԻՆՉ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐԸ.

Մեզանից ամեն մեկը գիտե, թե մինչ հեղափոխությունը, ինչպես դժվար էր աշխատավոր կնոջ համար մեծացնել և սովորեցնել իր յերեխային: Դժվար էր հատկապես գեղջկուհու համար իր յերեխաներին դաստիարակել: Նա ժամանակ չուներ յերեխաներին խնամելու: Որնիրուն աշխատելով, գեղջկուհին չէր ուզուում անգամ իր կորացած մեջքը, քաշ էր գալիս իր կամ կալվածատիրական տնտեսության մեջ. իսկ մանկիկներին, սովորաբար թողնում էր դառամյալ տատի կամ մեծ քրոջ խնամքին. պարզ և, վոր վերջիններս ել պատահականության եյին յենթարկում յերեխաների դաստիարակությունը: Այսպիսով գեղջկուհու մանկիկները թողնվելով բախտի խնամքին՝ ստանում էին գյուղական փողոցի դաստիարակություն:

Ցարական կառավարությունը հոգ չէր տանում գյուղական յերեխաների դաստիարակության համար: Այլ ընդհակառակը, նա աշխատում էր, վորքան կարելի յէ գյուղացիներին պահել խավարի և տգիտության մեջ: Բավական է հիշել թե ով ե ինքը թագավորը, թե ովքեր էյին ցարական նախարարներն ու աստիճանավորները (չինովնիկները): Ամենից առաջ նրանք կալվածատերեր են յեղել: Ինքը թագավորը, վոյշ յերկրի ամենամեծ և ամենից հարուստ կալվածատերն էր: Ինչպես ինքն էր, անյպես ել բոլոր նրա արքայականները հարուստ-կալվածատերեր էյին: Նրանցից յուրաքանչյուրը ուներ ազարակամսեր, կալվածքներ և մի քանի հազար զեսյատին անտառներ ու հողեր: Յեվ վորպեսզի այդ հողերը մշակվի և այն ել այնպես մշակվի, վոր հնարավոր լինի մեծ ոգուտ ստանալ այդ հողերից՝ նրանց հարկավոր էյին անվարձ մշակներ: Իսկ մեր գյուղացությունը յերկար տարիներ շարունակ հանդիսացել է նրանց անվարձ մշակը, ստրուկը, վորից քամել են նրա վերջին կաթիլ արյունը:

Մեր գյուղացությունը ստրուկ և յեղել վոյ միայն ճորտատիրության շրջանում, այլ և նրանից հետո ևս: Իսկ վորպեզի գյու-

ղացիները մշակեն և ցանեն հողը, հարկադրված են կալվածատիրոջից վերցնել սերմերն ու մեքենաները վորի համար գյուղացին հարկադրված էր աշխատանքով հատուցել կալվածատիրոջ պարտքը. բայց ելի չէր կարողանում ազատվել կալվածատիրոջ ճանկերից: Այսպիսով գյուղացին դարձավ կալվածատիրոջ հովիտենական ճորտը:

Բայց կալվածատերերը դրանով չէին բավականանում: Նրանք ցանկանում էին իրենց յերեխաներին ու թոռներին ևս ապահովել անվարձ աշխատանքով: Իսկ ինչ միջոցներով պետք էր հասնել այդ նպատակին: Այստեղ էլ կալվածատիրոջն ոգնության և գալիս յեկեղեցին: Յեկեղեցին գեղջկուհուն սովորեցնում էր իր յերեխաներին դաստիարակել աստծո վախի ներքո, սիրել թագավորին, տիրեջը և սևիականատերերին ու հնազանդվել մեծերին: Վախով մեծացած, ընկճված ու հարստահարված գեղջկուհին՝ յերեխաներին էլ սովորեցնում էր ապրել և աշխատել այնպես, ինչպես ինքն և ապրել: «Թող վոր մեր յերեխաներն ապրեն այնպես, ինչպես ապրել են մեր պապերն ու մեծ պապերը» ասում էր գեղջկուհին:

Նա չէր գիտակցում և չէր մտածում այն մասին՝ արդի՞րդ լավ էյանք են վարել իր պապերն ու պապի պապերը: Այսպիսով սերնդից սերունդ անցնելով, գեղջկուհին դառնում էր իրավազուրկ ստրկուհի և իր յերեխաներին էլ դաստիարակում էր նույն ստրկական վոգով:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐՅԱՆ ՀԵՂԱՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ՄԱՆՈՒԿՆԵՐԸ.

Վրա հասավ Հոկտեմբերյան մեծ հեղափոխությունը: Բանվորներն ու գյուղացիները դեն շարանցին թագավորին: Կոմունիստական կուսակցության և ընկ. Լենինի ղեկավարությամբ, բանվոր դասակարգը հաղթեց բուրժուազիային և սկսեց կառուցել իր բարվորա-գյուղացիական պետությունը: Այժմ գեղջկուհին համահավասար իրավունք և ստացել: Դեղջկուհու համար նոր կյանք և սկսվել:

Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը բացել և գեղջկուհու աչքերն, իսկ կոմունիստական կուսակցությունը նրան սովորեցրել է պայքարել:

Մենք հաղթեցինք. բայց այդ դեռ բոլորը չէ: Մեր առաջ դեռ շատ ու շատ աշխատանք կա կանգնած: Իսկ ամենից առաջ մեզ պետք է, յերեխաներին դաստիարակել նոր վոգով: Կոմունիստական կուսակցությունն այս գործում ոգնության և գալիս գեղջկուհուն: Կոմյերիտմիության հետ՝ կուսակցությունը կազմակերպում և բանվորների և գյուղացիների յերեխաների համար պիտներական կոլեկտիվներ: Բուրժուական բոլոր յերկրներում, ինչպես և Ռուսաստանի Յարական իշխանության որոք, կապիտալիստները, աստիճանավորների և քաղբենիների յերեխաներից պատրաստում էյին բուրժուազիայի համար հավատարիմ ու հլու ծառաներ: Դպրոցներում և զորանոցներում, բուրժուազիան ամեն կերպ աշխատում էր բանվորների և գյուղացիների յերեխաների մեջ խեղդել պրոլետարական հնազդդ. նրանցից պատրաստել բանվոր դասակարգի դավաճաններ, հակա-հեղափոխականներ և սպիտակ գվարդիականներ: Իսկ ցարի ժամանակ ժվեր էյին խեղդում ամեն մի հեղաշրջում, կրակում ու բանտերը նստացնում բանվորներին և գյուղացիներին: Իհարկե ցարական զինվորները, այսինքն, նույն գյուղացիներն ու բանվորները: Կոմունիստական կուսակցությունը բանվորների և գյուղացիների յերեխաներին համախմբելով պիտներական կոլեկտիվներում, ուզում է նրանցից դասիարակել գիսակից ու նավաստի մարտիկներ բանվոր դասակարգի համար, հարստահարողների բեռավիներ, կոմունիստների և կոլեկտիստականների ոգնականներ և կոմունիզմի ապագա շինարարներ:

Կոմունիստական կուսակցությունը պաշտպանում է յերեխաներին, վորպեսզի գործարանատերերը, կալվածատերերը և կուլակները չըճորտացնեն նրանց և ուժից վեր աշխատանք կատարել չտան: Կոմյերիտմիությունը, վոր իր մեջ ընդգրկում է բանվոր և գյուղացի յերիտասարդությանը՝ ոգնում է կուսակցությանը յերեխաների դաստիարակման գործում: Այժմ պիտներների մեջ տարվելիք վողջ աշխատանքը ընկած է կոմյերիտմիության ուսերի վրա:

Յուրաքանչյուր պիտակից գեղջկուհի, առավել ևս գեղջկուհի պատգամավոր, պետք է իր յերեխաներին ուղարկել պիտներական կոլեկտիվները:

Պիտներները—կոմյերիտմիության փոխարինողներն են: Պիտներական կոլեկտիվներից դուրս կգան այնպիսի անձնավորություններ, վորոնք դառնալու յեն նոր և լուսավոր կյանքի շինարարներ: Պիտներական կոլեկտիվներում յերեխաները սովորում են ապրել ու աշխատել միասնի կոլեկտիվ աշխատանքով:

Ինչ խոսք, այդ կերպ աշխատելը հատկապես մեր գյուղի համար—չափ կարևոր է: Հին գյուղը սովորել էր ապրել միայնակ: Անցյալում գյուղական յուրաքանչյուր ընտանիք ապրում էր իր գիտցածի պես, աշխատում էր միայն իր համար իսկ ուրիշների մասին չէր հոգում:

Գյուղական յերեխաները փոքրությունից սկսած՝ սովորել են մտածել միմիայն իրենց մասին: Իսկ պիտներական կոլեկտիվներում նրանք սովորում են խելոք կերպով աշխատել ընդհանուրի ոգտին:

Առանձնապես կարևոր նշանակություն ունի կոլեկտիվներում աղջիկների մասնակցությունը: Ամենքը գիտեն, վոր անցյալում կնոջ կյանքը լիքն է յեղել դառնություն: Գեղջկուհին վոչ միայն կալվածատիրոջ սահունկունին էր, այլ և նա սարուկունի յեր յուր հոր կամ ամուսնու ընտանիքում: Առհասարակ նրան վոչ մի բանի մասին չէին հարցնում: Չէին լսում նրա խոսքը: Աղջկա փոխարեն, նրա բախտը վորոշում էին ուրիշները: Այդ իսկ պատճառով, այժմ հաճախ գեղջկուհին չի կարող ոգտագործել այն բոլոր իրավունքները, վոր տվել է նրան Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը: Գեղջկուհին փոքր ժամանակից լսել ու ինքն էլ հավատացած էր, վոր «կին—արմատը մարդ չէ»: Գեղջկուհին գիտեր, վոր կինարմատը չպետք է խառնվի տղամարդու գործերի մեջ՝ «բանի վոր կնոջ մտքերն յերկար են—խելքը կարճ»: Անշուշտ չափազանց դժվար է հրաժարվել այդ բոլոր սովորություններից: Նա դեռ չուներ այնքան համարձակություն, վորպեսզի ինքը գործի կպչի: Գեղջկուհու համար սովորություն էր դարձել ամբողջ ժամանակ ապրել մարդու և շարժվել հոր խելքով: Դժվար է ծերություն հասակում նորից սովորեցնել ինքնուրույնություն: Մարդուն հարկավոր է մանկությունից սովորեցնել ինքնուրույն կյանքի: Մանկությունից աղջկա մեջ պետք է ներշնչել այն միտքը, վոր ինքը վոչնչով վատ և պակաս չէ տղայից, և վոր նա նույնպես կարող է յուրաքանչյուր աշխատանքի ձեռք դարկել:

Հաճախ մենք ասում ենք, վոր կնոջը նույնպես պիտի սովորեցնել, քաշել նրան հասարակական կյանքում և յերկրի կառավարման գործում: Բայց այդ ինչպես անել: Այստեղ ևս գեղջկուհուն ոգնություն են գալիս պիտներական կոլեկտիվները: Պիտներական կոլեկտիվներում վոչ մի զանազանություն տղաների և աղջիկների մեջ չկա: Պիտներների մոտ վոչ մի աշխատանք չի բաժանվում՝ քե աշխատանքի այս մասը տղաները գործն են իսկ մյուսը

կնոջ: Բոլորն էլ մեր հասարակության համար հավասարապես պետքական աշխատավորներ են: Պիտներական կոլեկտիվներում աղջիկներին մանկությունից սովորեցնում են ապրել հասարակական կյանքով:

Մեզանում դեռ քիչ կանայք կան կոմունիստական կուսակցության և կոմյերիտմիության մեջ: Միության մասշտաբով, թվական տվյալները ցույց են տալիս, վոր յուրաքանչյուր 100 կոմունիստներին ընկնում է—10 կոմունիստականեր, իսկ յուրաքանչյուր 100—կոմյերիտականներին ընկնում է—15—կոմյերիտուհիներ: Հիմա պիտներական կոլեկտիվներում մենք ունենք 42—աղջիկներ—100—պիտներներից, բայց ինչ խոսք, այդ էլ քիչ է: Հայաստանում թվական տվյալները հետևյալն են ասում, վոր յուրաքանչյուր 100—կոմունիստներից—«7» կոմունիստականեր են, իսկ 100—կոմսոմոլիստներից—նույնպես «7—8» յեն կոմսոմոլիստիկներ: Նույն դրությունն է, աննշան տարբերությամբ, պիտներ աղջիկների թիվը կոլեկտիվներում: Այդ թվական տվյալների վրա կանգ առնել չի կարելի: Աղջիկների քանակը քաղաքի պիտներական կոլեկտիվներում ավելի մեծ է իսկ գյուղում պիտներ աղջիկները քիչ են: Անշուշտ, անհրաժեշտ է նրանց թիվը մեծացնել:

ՄԵՐ ԱՌԱՋՆՈՐԴՆԵՐԸ ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՊԻՈՆՆԵՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ.

Գյուղում պիտներներն աշխատում են աննկատելի ու դանդաղ. բայց նրանց աշխատանքը կարևոր է: Այդ ընդգծում են մեր բոլոր դեկավարները: «Պատանի պիտներները գյուղում—ասում է ընկ. Կալինինը, հանդիսանում են նոր կենցաղի և նոր հասարակահանություն մտցնողները: Մանկիկների փոքրիկ թաթիկներով և, վոր գյուղը պիտի լցվի «նորություններով»: Այդ պատանի խլուրդներն աննդհատ և աննկատելի կերպով պիտի հիմքից կրծեն հին գյուղի խարխալած շնքը»:

Ընկ. Լենինը առանձնապես խոշոր նշանակություն էր տալիս գյուղում պիտներների մեջ տարվելիք աշխատանքին: Դեռ 1920 թ. Իլյիչը կոմյերիտմիությանը սովորեցրել է, թե «հարկավոր է, վոր կոմյերիտմիությունը բոլորին՝ մանուկ հասակից, սկսած 12 տարեկանից, կրթի գիտակցական ու կարգապահ աշխատանքի մեջ»:

Ընկ. Կլարա Յետկինը պատմում է, թե ինչպես մի անգամ Վլադիմիր Իլյիչը գյուղական մանկիկներից ստանում է մի նա-

մակ: Յերեխաներն Իլյին գրում էին այն մասին, վոր իրենք այժմ ամեն ոք լվացվում են: Իլյինք այդ նամակից շատ գոհ ֆուսաց: Առաջին իսկ հայացքից, կարծես թե շատ հասարակ գործ է: Մանկիկներն ամեն ոք լվացվում են և ուրիշ վոչինչ: Ահա բոլորը: Բայց Իլյինք դրանում տեսավ բոլորովին ուրիշ բան: Իլյինքի համար դա խոշոր գործ է, հակայական հաջողություն: Նա գիտեր, վոր գյուղական այն յերեխաները, վորոնք ամբողջ շաբաթը սովոր են կեղտոտ ման գալ և լվացվել միմիայն առն ուրերին, այսօր իրենք են վորոշել ամեն ոք լվացվել: այդ դեպքում նրանք դեռ շատ ու շատ հեռու կգնան: Նրանք կսովորեն գրագիտություն, կսովորեն աշխատել նոր ձևով և դեռ ծնողներին ել իրենց յետևելից քաշ կտան:

«Դեհ, կասեն մեզ, փոքրը մեծին չի սովորեցնի», իսկ յերբ վոր դիտում ես, գործնականում ուրիշ բան և դուրս գալիս: Ռուսաստանում յեղել և դեպք, յերբ պիտոներն իր մերը սովորեցրել և գրագիտություն և ուղարկել մորը լիկկայան, հնայած նրա ծեր հասակին: Կան և դեպքեր, յերբ պիտոները ոգնություն մայրը գրագիտություն և սովորել:

Պիտներական կոլեկտիվները գեղջկուհի մայրերին ցույց են տալիս խոշոր սգնություն:

Պիտներները հավարում են գյուղական մանկիկներին, խոսակցում նրանց հետ, սովորեցնում գրագիտություն, կարգում են նրանց համար գրքույկներ և պատմում նրանց այն բոլորի մասին, վոր լսել են իրենց ղեկավարներին:

Պիտներները գեղջկուհուն ոգնում են կազմակերպել մտուրներ ու զբաղեցնում են հոկտեմբերիկներին: Մի քանի տեղերում պիտներները կազմակերպել են մանկական հրապարակներ, առանց մեծերի ոգնություն, ուր համախմբել են գյուղական մանկիկներին և կազմակերպել զանազան խաղեր:

Պիտներները պետք է աշխատեն փոքրիկ հովիվների մեջ, հրավիրեն նրանց պիտներական տեղերը, պարապմունքների և այլն:

Հաճախ գյուղական յերեխաները խուլիզանությունը՝ ջարդ ու փշուր են անում ցանկապատերը, փչացնում բանջարանոցները, այգիները և գոլանում բանջարեղենն ու մրգերը:

Պիտներները սովորեցնում են յերեխաներին հետ կանգնել նման խուլիզանություններից և վատ սովորություններից: Մի հետաքրքիր դեպք: Տասնամեկ տարեկան մի աղջիկ, վոր գոլություն մեր պարապում ցանկություն և հայտնում մոտեցալ պիտներական

կոլեկտիվը: Պիտներները սկզբում հրաժարվում են նրան ընդունել: Բայց հետո, կրկին քննություն առնելով նրա հարցը, ընդունում են այդ աղջկան իրենց շարքերում և սովորեցնում գոլություն չանել:

Այս բոլորը ցույց են տալիս, թե վորպիսի ոգնություն են ցուցադրում պիտներական կոլեկտիվները գյուղում և վորպիսի նեցուկ են հանդիսանում գեղջկուհի մայրերի համար:

ԻՆՉՊԵՍ ԵՆ ԿԱՌՈՒՅՎԱԾ ՊԻՏՆԵՐԱԿԱՆ ԿՈԼԼԵԿՏԻՎՆԵՐԸ.

Պիտներական կոլեկտիվներն իրենց կազմակերպությունը և կառուցվածքով նման չեն կուսակցության և կոմյերիտմիության բջիջներին: Մրանք բոլորովին այլ կերպ են կառուցված: Կազմակերպության այն ձևվը, վորը կարող է պետական լինել մեծերի համար, նա չի կարող համապատասխանել փոքրերին:

Վորպեսզի հեշտ լինի աշխատել ու ղեկավարել պիտներներին և վորպեսզի կազմակերպության ղեկավարներն ու պիտներները ավելի մոտիկից կարողանան ճանաչել իրարու, 30—40 հոգուց բաղկացած պիտներական կոլեկտիվը բաժանվում է խմբակների, մտցնելով յուրաքանչյուր խմբակում 10 հոգու. այսպիսի խմբակը անվանվում է «ողակ»: Յուրաքանչյուր կոլեկտիվ և խմբակ ունեն իրենց անունները: Այսպես որինակ. կան կոլեկտիվներ և ողակներ, վորոնք անվանվում են հեղափոխության ղեկավարների անուններով: Կան և այնպիսիները, վորոնք կրում են հեղափոխական դեպքերի անունները:

Կոլեկտիվների ղեկավարները կոչվում են «կոլվարներ»: Պիտներական կոլեկտիվները կազմակերպվում են կոմյերիտմիության կողմից և աշխատում են նրա անմիջական ղեկավարությամբ: Ընդհանրապես կոլեկտիվի և ողակների ղեկավարները լինում են կոմյերիտականներ՝ այն բջիջից, վորին կից կազմակերպված է պիտներական կոլեկտիվը: Կոլեկտիվի ղեկավարները միասին կազմում են կոլեկտիվի խորհուրդ, վորը տանում է ամբողջ աշխատանքը:

Կոլեկտիվի ղեկավարից շատ բան է կախված: Յեթե ղեկավարը ճանաչում է յերեխաներին, կարողանում է նրանց հետ վարվել, սիրում է իր աշխատանքը, այն դեպքում պիտներական կոլեկտիվը կամրանա: Դրա հետևանքով ավելանում է պիտներների թիվը: Այդ դեպքում գյուղական մանուկները սկսում են հետա-

բրբրվել պիտներական աշխատանքով և մեկ ել տեսնում ես պո-
ղում ավելանում է պիտներական մի կոլեկտիվ ես:

Յուրաքանչյուր գեղջկուհի-պատգամավոր պետք է հետե-
վի, թե ինչ է կատարվում կոլեկտիվում, ինչպես է աշխատում
ողակավարը: Յեթե պատգամավորներն հկատում են, վոր դեկա-
վարը սխալներ և անում, նա պետք է մատնանշի և ոգնի նրան
միասին ուղղելու սխալները: Վորպեսզի պատգամավորներն ավելի
լավ ծանոթանա թե ինչպես են աշխատում պիտներները և ինչի
կարիք ունեն նրանք, նա պետք է հաճախի կոլեկտիվի խորհրդի
ժողովներին, ավելի մոտ կապվի կոմյերիտմիության բջջի հետ,
վորին կից կազմակերպված է կոլեկտիվը: Պատգամավորներն
պետք է իր գյուղի գեղջկուհիների ժողովներում հարց դնի պիտ-
ներական կոլեկտիվների աշխատանքի մասին:

Պիտներներն ունեն իրենց հատուկ կանոնները, վորը կոչ-
վում է պիտներական որենքներ ու սովորություններ: Յուրա-
քանչյուր պիտներ ընդունվելով կոլեկտիվում՝ խոստանում է կա-
տարել այդ կանոնները:

Պիտներներն ունեն 5-որենքներ՝

1) Պիտները հավատարիմ է բանվոր դասակարգի գործին —
Իլյիչի պատգամներին:

2) Պիտները—հանգիստնում է կոմունիստի և կոմյերիտականի
ոգնականն ու նրա կրտսեր յեղբայրը:

3) Պիտները—ամբողջ աշխարհի բանվոր և գյուղացի յերե-
խանների ու պատանի կոմունարների ընկերն է:

4) Պիտները կազմակերպում է և ուրիշ յերեխանների ու նրա
հետ միասին մասնակցում է շրջապատի ամբողջ կյանքին:

Պիտները—բոլոր յերեխանների որինակն է:

5) Պիտները ձգտում է գեպի գիտություն: Գիտությունը և
հմուտությունը—ուժ է բանվոր դասակարգի պայքարի գործում:

«Պիտները հավատարիմ է բանվոր դասակարգի գործին—Իլ-
յիչի պատգամներին»: Սա պատանի պիտներների առաջին որենքն է:
Ի՞նչ է նշանակում հավատարիմ լինել Իլյիչի պատգամներին: Դա
նշանակում է աննդհատ պայքարել ամբողջ աշխարհի բանվոր-
ների և գյուղացիների ազատագրման ու կոմունիստական հասա-
րակարգի համար: Բայց պիտները վոչ միայն պիտի սովորի պայ-
քարել, այլ և նա պետք է սովորի կռուցել նոր, լուսավոր կյանք:
Դրա համար հարկավոր է, վոր պիտները լինի առողջ և ուժեղ:
Նա պետք է սովորի իրոր տեղ չգործածել ժամանակը, խնայել

իր և ուրիշի աշխատանքը: Այս են ասում պիտներներին, պիտնե-
րական սովորությունները: Այդ սովորությունները, ինչպես և
որենքները 5 են՝

1) Պիտները պաշտպանում է իր և ուրիշների առողջությունը,
նա տոկուն է և կայտառ: Առվոտ վաղ վեր է կենում նա, խնամ-
քով լվացվում և մարզանք կատարում:

2) Պիտները պահպանում է իր և ուրիշների ունեցվածքը:
Իր գործը կատարում է արագ և բարեխղճորեն (կանոնավոր):

3) Պիտները աշխատասեր է և հաստատակամ, ամեն տեսակի
պայմաններում էլ նա կարող է կոլեկտիվ կերպով աշխատել,
և գտնում է բոլոր հանգամանքներից դուրս գալու միջոցը:

4) Պիտները հասարակական ունեցվածքի հանդեպ խնայող է,
նա կանոնավոր է վերաբերվում գեպի գրքերը, հագուստը և ար-
հեստանոցներին պատկանող իրերը:

5) Պիտները չի հայնջում, չի ծխում և չի գործածում վոգե-
լից խմիչքներ:

Բոլոր պիտներները հազնվում են միատեսակ հագուստ,—
բլուզները գորշագույն, կարմիր փողկապով, կարճ շալվարով կամ
դերյայով: Այս տեսակ հագուստը շատ հարմար է աշխատանքի
և խաղերի համար ու չի ճնշում մանուկներին: Յերեխանները պիտ-
ներական նման հագուստը տներից չեն բերում, այլ ստանում են
պիտներական կազմակերպությունից, վորն իր հերթին ձևոք և
բերում հասարակական կազմակերպություններից, որինակ. կո-
ոպերատիվից:

Պիտներները ինչպես և կոմյերիտականները ունեն իրենց
պիտներական նշանը.—կարմիր գլխարկի վրա կա մուրճ և ման-
գաղ. մանգաղի ներսից յերեում է վառվող խաբուշկ: Բոցը խա-
բուշկից տարածվում է գեպի վեր յերեք լեզվակներով: Իսկ ման-
գաղի վրա մակագրված է «յեղիբ պատրաստ»: «Բանվորական
գործի համար մղվող պայքարում յեղիբ պատրաստ»—պատանի
պիտներների կանչն է: Յուրաքանչյուր պիտներ ղրան պատաս-
խանում է «միշտ պատրաստ», այսինքն, նա մշտական պատրաստ է
պայքարել բանվոր դասակարգի հարստահարողների դեմ: Պիտնե-
րական նշանը հիշեցնում է պիտներին իր պարտականություն-
ների մասին:

Մեզանից ամեն մեկը տեսել է, թե ինչպես են պիտներները
վողջունում իրարու. ձևոք տալու փոխարեն, նրանք աջ ձևոքի
5—մատները իրար ամուր սեղմած բարձրացնում են գլխից վել:

Այն անձնավորութիւնը, վորը չգիտէ թէ ինչ նշանակութիւն ունի այդ, դարմանում է՝ «Ինչո՞ւ համար են պիտոներն այդպէս անում»: Պիտոներն համար վողջույնի այդ ձեւ ունի առանձին միտք՝ աջ ձեռքի հինգ մատերը դա 5 աշխարհամասերն են, վորտեղ դեռ կա հարստահարութիւն և վորոնց ազատագրման համար են կոչում պիտոներն: Պիտոները գլխից վեր և բարձրացնում ձեռքը, վորպեսզի ապացուցի, վոր բնդհանուր գործը սեփական գլխիցն ու կյանքիցը բարձր է և թանկ:

Պիտոներն իրենք շատ խիստ կերպով հետևում են իրենց որենքների ու սովորութիւնների կատարմանը և իրենց վարքին: Այն մայրերը՝ վորոնց յերեխաները պիտոներն են, շատ քիչ հոգս ունեն տանելու իրենց յերեխաների նկատմամբ:

ԻՆՉՊԵՍ ԵՆ ԱՇԽԱՏՈՒՄ ՊԻՈՆԵՐՆԵՐԸ.

Ընդհանրապէս պիտոներական կողեկտիվը շարաթական մի ամգամ է հաւաքվում: Կողեկտիվի հավաքութիւնը սովորաբար կազմակերպվում են կիրակի որերը, յերբ յերեխաները և նրանց ղեկավարները ազատ են լինում:

Պիտոներական ողակը ամբողջ մի շարաթ աշխատում է առանձին: Իսկ կողեկտիվի հավաքութիւնում ողակավարները պատմում են այն մասին, թէ մի շարաթվա ընթացքում ինչ են արել մանուկները: Կողեկտիվի ղեկավարը այդ պատմածքներից իմանում է, թէ մի շարաթվա մեջ, վորպիսի աշխատանք է տարված: Յերեխաների հետ միասին կովարը քննում է այդ աշխատանքը, ցուցադրում և սխալները և խորհուրդ է տալիս թէ ինչպէս ուղղել կատարված սխալները: Պիտոներն բոլորը միասին վորոշում են, թէ ինչպէս շարունակել աշխատանքը հետագայում:

Զրույցներից և բարձր ընթերցումներից յերեխաները ղեկավարներից կիմանան՝ թէ ինչ բան և խորհրդային Իշխանութիւնը, Կոմունիստական Կուսակցութիւնը, կոմյերիտիւթիւնը և այլն: Մանուկները կծանոթանան գյուղացիների և բանվորների կյանքի հետ: Նրանք կիմանան, թէ ինչպէս ցարի ժամանակ կալվածատերերն ու գործարանատերերը հարստահարում էին աշխատավորութիւնը, թէ ինչպէս կատարվեց հեղափոխութիւնը, ինչպէս այժմ գյուղացիները ու բանվորները կառուցում են իրենց պետութիւնը:

Այդպիսի զրույցներ—պիտոներները սիրում են կազմակերպել հատկապէս ամառվա գիշերներին խարուկի շուրջը, մի վարեկան տատառում կամ մարգագետնում: Պիտոներական կողեկտիվին յերբեմն միանում են՝ ուսուցիչը կամ գյուղատնտեսը: Վերջիններիս կողմից կազմակերպված զրույցների միջոցով պիտոներները հաջորդաբար կիմանան, թէ ինչ բույսեր են աճում իրենց յերկրում, ինչպիսի վայրերի կենդանիներ, թռչուններ կան, վորպիսի ոգուտ են տալիս մարդուն, ինչպէս պետք է վարել տնտեսութիւնը, վոր բույսերը վորտեղ ավելի լավ կարող են աճել և այլն: Ուսուցիչը կպատմի պիտոներներին թէ անցյալում ինչպիսի ժողովուրդներ են գոյութիւն ունեցել, ինչպէս են նրանք ապրել և հիմա ինչպէս են ապրում բանվորներն ու գյուղացիները մյուս յերկրներում:

Բայց միայն զրույցներն ու բարձրաձայն կարգալը բավական չեն պիտոներների համար: Հարկավոր է միաժամանակ չարածիւթիւն ևլ անել զվարճանալ և վազվզել դեռ ու դեն:

Մեծերի հետ աշխատելուց հետո, պիտոներները կազմակերպում են խաղեր, յերգում են, մարդանք են անում, իսկ վերջը ուրախութիւն—գլխարձութիւն՝ վորից հետո աշխուժ ու կայտառ ցրվում են իրենց տները:

Յեւ այսպէս պիտոներական կողեկտիվներում յերեխաները աննշմարելի կերպով հետ են պահվում լրբութիւնից, խուլիկանութիւնից և վատ սովորութիւններից:

Գյուղական պիտոներները սովորում են գյուղատնտեսութիւնը ճիշտ կերպով վարել:

Գյուղում պիտոներական կողեկտիվներն ունեն իրենց բանջարանոցները: Այդ բանջարանոցներն անվանվում են «փորձնական», վորտեղ յերեխաները մեծացնում են զանազան տեսակի բանջարեղեններ, վորի հետեանքով իմանում են թէ իրենց կողմում վոր տեսակն և ավելի լավ աճում: Հաճախ պիտոներական բանջարանոցներում բերքը ավելի լավ է լինում, քան գյուղացիների բանջարանոցներում, վորովհետեւ պիտոներները աշխատում են գյուղատնտեսի հետ միասին և բացի դրանից լսում են նրան խորհուրդները: Շատ ժամանակ է խլում յերեխաներից գյուղատնտեսական աշխատանքները: Այնտեղ նրանք սովորում են՝ ճիշտ կերպով խնամել անասուններին, հողագործութիւն, այգեգործութիւն, վնասակար միջատների դեմ կռիւլը և այլն:

Մի քանի տեղերում պիտոներները կազմակերպում են գյուղատնտեսական կոմունաներ:

Պիոներները սովորում են ամեն ինչը անել իրանց ուժերով: Մաքրում են իրենց բնակարանը, հատակները, փայտ կտրում, վառում, հետևում իրենց և հագուստի մաքրությունը:

Պիոներները կոլլեկտիվներում իրենց ընկերներին և գյուղական ֆաբրիկայի մասնակիցներին գրագրություն են սովորեցնում: Դեպքեր են յեղել, յերբ պիոներները ուսուցիչներին ոգնել են գյուղական յերեխաներին գրագրություն սովորեցնելու գործում:

Պիոներները ինչով կարողանում են ոգնում են ուսուցչին: Դպրոցում ուսման մեջ, պիոներները աշխատում են որինակելի աշակերտներ դառնալ: Պիոներները ոգնում են միմյանց և ոգնում սովորել չքավոր յերեխաներին: Գյուղացույթյան ոգտի համար, պիոներները ուսուցչին ոգնում են դպրոցը կառուցել նոր հիմունքներով: Նրանք գիտեն, վոր դպրոցում ձեռք են բերում գիտելիքներ, վորոնք կոգնեն իրենց նոր կյանքի կառուցման գործում:

Դպրոցում ամբողջ աշխատանքը տարվում է ֆորտատների միջոցով (պիոներների միավորումներ դպրոցում): Ինչպես իր մոտ կոլլեկտիվում, այնպես և դպրոցում պիոները հետևում է մաքրության, կարգ ու կանոնի, պաշտպանում է դպրոցի իրերը. այդ բոլորը նա պետք է սովորեցնի ուրիշներին: Պիոներները ոգնում են ուսուցիչներին դպրոցի ոգտին կազմակերպել ցուցահանդեսներ, հավաքել կոլլեկցիաներ և դպրոցական իրերը կարգի բերելու մեջ: Պիոներները այդ բոլոր գործերում աշխատում են առաջ քաշել նաև մյուս դպրոցականներին:

Պիոներական կոլլեկտիվները խրճիթ-ընթերցարաններին խոշոր ոգնություն են ցուցադրում: Նրանք ոգնում են խրճիթավարին՝ կազմում, կարում, բաշխում են գրքեր և թերթեր, հավաքում են խրճիթ ընթերցարանը, սենյակը տաքացնում և բարձրաձայն կարդում անգրագետների համար:

Նույնպես և իրենց ընտանիքում. պիոներները աշխատում են տնտեսությունը ոգնել, նայում են փոքրիկ յերեխաներին և հետևում մաքրության:

Պիոներները իրենց ընտանիքի անդամների համար բարձրաձայն կարդում են գրքեր, թերթեր, սովորեցնում նրանց գրադիտություն և գեկավարում են լիկկայան ու խրճիթ ընթերցարանը:

Հիշելով Իլյիչի պատգամները, պիոներները ոգնում են աշխատավոր գյուղացույթյանը: Նրանք առաջին հերթին աշխատում են ոգնել գյուղական չքավորներին, այրիներին և կարմիր բանակայինների կանանց:

ИНОСТРАННОЕ
ПОСОЛСТВО
Ленинградская область
СССР

Նորհրդային Միության գյուղացիներից մեկը պատմում է՝ թե ինչպես մի անգամ պիոներները տեսնում են, վոր աղքատ գյուղացին չի կարողանում խոտը տուն տանել, սայլակի փչացած լինելու պատճառով: Պիոներները ընդհանուր ժողովում վորոշում են դիմել իրենց հիմնարկին սայլակի ակներ ստանալու մասին: Հիմնարկը նրանց խնդիրը կատարում է տալով նրանց 4 ակներ, վոր և պիոներները հանդիսավոր կերպով հանձնում են գյուղացուն:

Յեղ անա թե ինչպես կարելի յե ոգնել այրի կանանց, վորոնք դրամ չունենալու պատճառով չեն կարողանում կոոպերատիվին անդամագրվել: Պիոներները կարող են կազմակերպել ներկայացումներ և ծախված տոմսերից ստացված արդյունքը մտցնելով կոոպերատիվը կարող են անդամագրել այրի կանանց:

Նման շատ և շատ որինակներ կարելի յեր բերել: Պիոներները իրենց աշխատանքով կարողանում են գյուղացիության սերը վայելել: Հաճախ այնպես է լինում, վոր այն գյուղացիները, վորոնք սկզբնական շրջանում հավատ չէին ընծայում դեպի պիոներները, հետագայում նրանք իրենց յերեխաները դրկում են պիոներական կոլլեկտիվները և դա դեռ բավական չե, իրենց հարևաններին ել են համոզում յերեխաներին պիոներական կոլլեկտիվներն ուղարկելու:

Պիոներները մեծ ոգուտ են բերում գյուղացիներին դաշտային աշխատանքների ժամանակ: Նրանք ոգնում են գյուղացիներին հացը հավաքելու, հնձելու, տեղափոխելու մառաններն և այլն: Մի գյուղացի իր նամակում գրում է՝ «Մեր գաղութում պիոներական կոլլեկտիվ չկա: Դաշտային աշխատանքի ժամանակ քաղաքից մեզ մոտ յեկան պիոներները և սկսեցին ոգնել մեզ: Նրանք մի շաբաթվա ընթացքում հնձեցին 1500-խուրձ հաճար և գարի, չորացրեցին մոտ 2000-փութ խոտ, դիզեցին և տեղափոխեցին փայտատունը: Հավաքեցին 500-փութ գետնախնձոր, սղոցեցին 12-սաժեն փայտ և այլն: Բացի դրանից, պիոներները կազմակերպեցին խրճիթ-ընթերցարան և պիոներական կոլլեկտիվ: Մենք չավազանց գոհ ֆուցինք պիոներների աշխատանքից», — ավելացնում է իր նամակի վերջում նամակագիր գյուղացին:

ԻՆՉՊԵՍ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԱԵՑԻՆ ՊԻՈՆԵՐԱԿԱՆ ԿՈՒԼԵԿՏԻՎՆԵՐԸ.

Պիոներական կոլլեկտիվները կոմունիստական մանկական կազմակերպություններ են: Բուրժուազիան ունի իր մանկական կազմակերպությունները, վորոնք կոչվում են բոյ-սկաուտներ:

Սկաուտական 1-ին կազմակերպությունները ծագել են բուրժուական ամենահարուստ և հզոր յերկրներէջ մեկում: Անգլիայում: Մեզանում մինչև հեղափոխությունը նույնպես գոյություն ունեւին սկաուտական խմբեր:

Ամբողջ յերկրներէ բուրժուազիան շատ լավ գիտե, թե վոր-պիսի նշանակություն ունի գաստիարակությունը յերիտասարդու-թյան համար: Բուրժուազիան բոյ-սկաուտական խմբերում յերե-խաններէջ պատրաստում և կապիտալիստական հասարակարգի համար հավատարիմ և անձնվեր ծառաներ: Սկաուտական խմբե-րում այդ բանը ավելի հեշտ եր անել, վորովհետե մեծ մասամբ սկաուտները աստիճանավորներէ (չինովիկներէ), վաճառականներէ կամ գինւորականության յերեխաններն եյին: Յեւ չնայած այն հանգամանքին, վոր սկաուտական խմբերում ընդունում եյին բո-լորին, այնուամենայնիւ բանվորների յերեխաներ չնչին տոկոս եյին կազմում սկաուտների մեջ:

Բանվորների համար բոյ-սկաուտական կազմակերպությունը միանգամայն ոտար եր: Այդ բանը հրաշալի կերպով հեղափոխու-թյան ժամանակ ապացուցեցին մեր յերկրի սկաուտական խմբերը: Քաղաքացիական կռիւներէ ընթացքում բոլշեւիկների դեմ կռվե-լիս, սկաուտների մեծ մասը ոգնում եր սպիտակ գվարդիական-ներին: Սկաուտներից շատերը սպիտակ սպաների հետ միասին կողք-կողքի պատերազմում եյին մեր դեմ:

Սակայն վոչ բոլոր սկաուտական խմբերը սկսեցին կռվել Խորհրդային Իշխանության դեմ: Հեղափոխությունից հետո նրան-ցից մի քանի խմբեր սկսեցին աշխատել կոմյերիտմիության հետ միասին: Քաղաքացիական կռիւների այդ շրջանում կոմունիստա-կան կուսակցությունը և կոմյերիտմիությունը հնարավորություն չունեյին զբաղվել պրոլետարական յերեխանների կազմակերպման գործով: Մեր լավագույն ուժերը կռվում եյին թշնամու և սովի դեմ:

Չնայած քաղաքական մոմենտի ամենածանր պայմաններին, պատանեական շարժումը աճում եր: Պատանեական կազմակեր-պությունները սկսում են ինքնաբերաբար ստեղծվել 1920 թվի

սկզբներում: Մի քանի գավառներում, ինչպես Լենինականի և Յերևանի, սկսվում են կազմակերպվել մանկական խմբակներ, միություններ և խորհրդակցություններ: Այդ ժամանակաշրջանում կազմակերպության կողմից հրատարակվում եր «Պատկոմ» թերթը (1921—22 թ.):

Անշուշտ, կոմյերիտմիությունը ուշադրություն դարձրեց այդ շարժման վրա: Բայց քաղաքացիական կռիւը խանգարեց նրան կազմակերպել պրոլետարական պատանեկության: Սկաուտական կազմակերպությունները ոգտվելով այդ հանգամանքից, շարու-նակեցին յերեխանների մեջ աշխատել հին ձևով: Կոմյերիտական-ները տեսան, վոր սկաուտները բացի իրանց ֆլասից, ուրիշ վոչ մի ոգուտ չեն տալիս պատանեկության: Վորից հետո սկաուտա-կան խմբերն ցրվեցին և կոմյերիտականներն իրենք սկսեցին կազ-մակերպել պրոլետարական պատանեկությանը: Կոմյերիտմիու-թյունը պիոներական առաջին կոլլեկտիվները սկսեց կազմակեր-պել մանկատներին և դպրոցներին կից, ուր համախմբված եյին մեծ մասամբ աշխատավորության դավակները: Իսկ ուսաստանի արդյունաբերական վայրերում պիոներական կոլլեկտիվները կազ-մակերպվում եյին առաջին հերթին գործարաններին կից, ուր բոլորը բանվորների յերեխաներ եյին:

Պիոներական առաջին կոլլեկտիվները սկսեցին կազմակերպ-վել Յերևանում, Լենինականում և գավառական մի քանի այլ քաղաքներում, Լուսժողկոմի և կոմյերիտմիության կողմից:

Առաջին քայլը արդեն արված եր: Պիոներական կոլլեկտիվ-ներ սկսեցին կազմակերպվել նախ գավառային կենտրոններում և ապա գավառակներում: Ամենաարագ կերպով աճեց պիոներների թիւը: 1924 թվի Հունվարին Խ-միության մեջ մենք ունեւինք 200.000 պիոներներ, իսկ մի տարի հետո, 25 թվին, նրանց թի-ւը 7 անգամ ավելացավ: Այդ հանգամանքը բացատրվում և նրա-նով, վոր 1924 թվին կոմյերիտմիությունը սկսեց լայնորեն կազ-մակերպել գյուղական պատանեկությանը պիոներական կոլլեկ-տիվներում: Մինչ այդ, պիոներական կոլլեկտիվները շատ քիչ եյին: Մեզանում այժմս ել գյուղը շատ հետ և ֆուտա քաղաքից-այն ժամանակ, յերը քաղաքում ամեն մի հարյուր յերեխայից—15-ն յին պիոներներ, գյուղում յուրաքանչյուր 100 մարդուն (յե-րեխաներին) ընկնում և 2 հոգի:

Գեղջկուհի-պատկամավորը պետք և ոգնության գա կոմ-յերիտմիության՝ գյուղական մանուկներին պիոներական կոլլեկ-տիվներում գրավելու աշխատանքին:

Յուրաքանչյուր մանուկ կարող է պիտներ լինել, յեթե 11-16 տարեկան են: Պիտներական կոլեկտիվներում ընդունվում են աշխատավորութան և առաջին հերթին բանվորա-գյուղացիական յերեխաներ:

Գյուղում առանձին ուշադրություն պիտի դարձնել բատրակ-ներին և չքավոր յերեխաներին գրավել պիտներական կոլեկտիվ-ներում:

Պիտներական կոլեկտիվներին կից գոյություն ունեն Հոկտեմբերիկներին խմբեր, ուր ընդունվում են 8—11 տարեկան հասակ ունեցող մանկիկներ:

Հիմա ամբողջ միության մեջ հաշվվում է մոտավորապես 2 մի-լիոն պիտներներ և չորս հարյուր հազար Հոկտեմբերիկներ: Հայ-աստանում կան «31,352» պիտներներ և «6,983» Հոկտեմբերիկներ:

ՄԱՆԿԱԿԱՆ ԶԱՐԺՈՒՄԸ ՆՈՐ ԿԵՆՑԱՂ Ե ՄՏՅՆՈՒՄ ԸՆՏԱՆԻՔԻ ՄԵՋ.

Պատանեկական շարժումը վոչնչացնում է արդիոր ընտանիքը: Այո, պիտներներ բանդում են նախապեսական, սերկացած յնճանիք:

Բավական է մատնանշել մի քանի փաստեր, վորոնք կապա-ցուցեն, թե ինչպես է ազդում պիտներական շարժումը ընտա-նիքի վրա:

Կարճից է արդիոր պիտների հայրը ծեծել իր կնոջը—մեր պիտների մորը:

Դժվար թե: Չնայած ծնողական զգացմունքը ուժեղ է. բայց և այնպես պիտներ տղան ձեռք կառնի բոլոր միջոցները պաշտպան հանգիստանալու իր մորը, հայտնելով ծեծի մասին համապատաս-խան որպաններին:

Մենք գիտենք դեպքեր, յերբ պատի լրագրներում և դպրո-ցական թերթերում, մանուկ-պիտներները ծաղրում են ընտանեկան ու նահապետական սովորությունները—ուխտագնացությունը, հարեցող հորն ու յեղբորը:

Այդ փոքրիկ փաստերը չափազանց բնորոշ են. նրանք պարզ կերպով ցույց են տալիս, թե մանկական շարժումը, վորպիսի թարմ հոսանք է մտցնում ընտանիքում:

Գեղջկուհին իր յերեխաների միջոցով կարող է կառու-ցել իր կենցաղը:

Մանուկ-պիտներները կոգնեն գեղջկուհուն ազատագրվել ընտանեկան պարտականություններից, կհեշտացնեն նրա ամեն-որյա կյանքը:

Պիտներների սովորույթն է—սովորեցնել պիտներներին, վոր-պեսզի նրանք պարտաճանաչ լինեն իրենց, և իրենց շրջապատի նկատմամբ:

Լվանալ վիզը, ականջները, մաքրել ատամները, ճիշտ կեր-պով կերակրվել և մաքուր պահել իր բնակարանը—դա արդեն վոչ պակաս քայլ է դեպի առաջ: Յեվ նույն իսկ այնպիսի մի հար-ցում, ինչպիսին է անհատի առողջապահությունը և առողջության պաշտպանումը. իրոր, վոր պիտները կարող է ազդել յուր ընտա-նիքի վրա:

ԻՆՉՊԵՍ ՊԵՏԲ Ե ՎԵՐԱԲԵՐՎԻ ԳԵՂՋԿՈՒՆԻՆ ԴԵՊԻ

ՊԻՈՆԵՐՆԵՐԸ.

Յուրաքանչյուր գեղջկուհի, առավել ևս գեղջկուհի-պատ-գամավոր պեսք է իմանա, թե պիտներական կոլեկտիվները ինչպես են կառուցված և ինչով են զբաղվում պիտներները: Միայն այդ պեպքում գեղջկուհին կհասկանա պիտներական կոլեկտիվների կարևորությունն ու նշանակությունը գյուղում:

Չե վճիռ պիտներները—դրանք կոմյերիտմիության լավա-գույն ոգնականներն են: Մեր յերիտասարդությունը համերաշխ աշխատելով կոգնի մեզ, իսկ յերեխաները կկառուցեն նոր կյանք: Գյուղում այդ նոր կյանքի կառուցումը այնքան էլ հեշտ չէ: Գյուղը վարժվել է պապենական սովորությամբ ապրել. նա դժ-վարությամբ է հասկանում նոր մտքեր, դժվար է վարժվում նոր կյանքին և նոր կենցաղին: Յուրաքանչյուր քայլափոխում հինը կովում է նորի հետ: Դարերի որենքները, սովորությունները դեռ ևս ամուր են պահում իրենց թաթերում գյուղացուն: Այդ սովո-րություններն ու ավանդությունները խանգարում են գյուղացուն ապրելու: Նոր գյուղ կառուցելու համար անհրաժեշտ է խորտա-կել գյուղական հետամնացությունն ու խավարը: Յեվ լավ է, վոր հենց այդ աշխատանքում էլ, պիտներներն ոգնում են մեզ: Գյու-ղում պիտներներն աշխատում են դանդաղ ու աննկատելի. բայց նրանց աշխատանքը չափազանց կարևոր է:

Գեղջկուհի—պատգամավորը պետք է ոգնի կոմյերիտմի-
ությանը, վորպեսզի գյուղական յերեսաները մասնն պիտներա-
կան կոլլեկտիվներէ մեջ:

Մեզ մոտ գյուղերում շատ է պատահում, վոր յերեսաները
վախենում են իրենց ծնողներէ՝ գրվելու պիտներական կոլլեկ-
տիվներում: Յերեսաները իրենց դառն փորձից գիտեն, վոր պի-
տներական կոլլեկտիվում գրվելու դեպքում, տանը նրանց կշտամ-
բելու, հայհոյելու և մի լավ ել դմբելու յեն: Այդ պատճառով ել,
մանուկներն իրենց ծնողներէ գաղտնի յեն մասնակցում պիտնե-
րական կոլլեկտիվում: Այդպիսի վերաբերմունք պիտներներին—
իհարկէ անթույլատրելի յէ:

Պատգամավորուհին պետք է խոսի այդ յերեսաների ծնող-
ների հետ, պատմի նրանց՝ թէ ինչպես են աշխատում պիտներա-
կան կոլլեկտիվները և վորպիսի ոգնութիւն են ցույց տալիս
գյուղական անտեսութեանը: Պատգամավորուհին գյուղացիներին
և գեղջկուհիներին պետք է բացատրի, վոր աշխատելով պիտնե-
րական կոլլեկտիվներում, նրանց յերեսաները կլինեն առողջ, ամ-
բակու և կսովորեն գյուղացութեան համար շատ ու շատ ոգտա-
վետ բաներ:

Առաջին հերթին պատգամավորուհին պետք է ուղարկի իր
յերեսաներին պիտներական կոլլեկտիվները և այսպիսով որինակ
ծառայի մյուս մայրերին:

Պատգամավորուհին պետք է ոգնի պիտներներին համար շեն-
քեր վորոնելու, ձեռք բերելու անհրաժեշտ քարակութեամբ գրքեր,
տետրակներ և այլն:

Ընդհանրապես, մեր գյուղական պիտներական կոլլեկտիվներն
աշխատում են առանց վորեւէ կոպեկի: Այստեղ նույնպես պատ-
գամավորուհին պետք է ոգնի պիտներներին: Պատգամավորուհին
կարող է ոգտակար լինել պիտներներին հագուստներ կարելու
գործում: Հարկավոր է և պիտներներին կարել սովորեցնել: Պատ-
գամավորուհու կարեւորագույն խնդիրն է—ոգնել պիտներական
կոլլեկտիվների աշխատանքին: Կոմյերիտմիութեան հետ միասին
ձեռք ձեռքի տալով՝ պատգամավորուհուն կաջողվի բարձրացնել
պիտներական կոլլեկտիվներում տարվելիք աշխատանքը և դնել
այն իր կոչման բարձրութեան վրա: Գյուղում յուրաքանչյուր
պատգամավորուհի պետք է լինի պիտներների ամենամոտ բարե-
կամը, ոգնականն ու պաշտպանը:

44.02.80

“ՄԱՍԻՍԻԱՆ”

Հանրապետության Գրադարան - Գրադարանի Գրադարան
Մասիսյան Գրադարան
Հանրապետության Գրադարան - Գրադարանի Գրադարան

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0188365

ԳԻՆԸ 20 Կ.

„Զ Ա Կ Կ Ն Ի Գ Ա“

Հրատարակության պալատը—Թիֆլիս Ռուսական
պոլցա № 24

Բաժանմունք—Յերեւան Արդյան փող. № 17